

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/164/2017
Identifikačné číslo spisu:	4210202968
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:4210202968.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ S. bývajúcej v M., zastúpenej advokátom JUDr. Tiborom Šulákom, so sídlom v Hurbanove, nám. Konkolyho 5, 2/ S. zomrelom XX.X.XXXX, naposledy bývajúcim v M., proti žalovanej B., bývajúcej v M., zastúpenej advokátkou JUDr. Vlastou Suchanovou, so sídlom v Nových Zámkoch, Podzámska 32, o určenie vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6 C 102/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 16. februára 2017, sp. zn. 7 Co 22/2016, takto

rozhodol:

Dovolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 16. februára 2017, sp. zn. 7 Co 22/2016, v celom rozsahu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. februára 2017, sp. zn. 7 Co 22/2016 potvrdil rozsudok Okresného súdu Topoľčany (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zo dňa 20. novembra 2015, č. k. 6 C 102/2010-546. Odvolací súd sa plne stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi obsiahnutými v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie a skonštatoval správnosť dôvodov a právnych úvah, na podklade ktorých súd prvej inštancie rozhodol (§ 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku /ďalej len „CSP“).

2. Tento rozsudok odvolacieho súdu napadla včas dovolaním žalobkyňa, pričom argumentovala dôvodmi uvedenými v § 420 písm. b/ CSP, a to § 420 písm. b/ CSP, keď v konaní vystupoval ako strana ten, kto nemal procesnú subjektivitu. Tiež argumentovala § 420 písm. f/ CSP, keď súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dôvodila tiež, že dovolanie je prípustné aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď odvolací súd sa odklonil od ustálenej súdnej praxe odvolacieho súdu a neuviedol žiadne dôvody, prečo odmietol ustálenú rozhodovaciu prax. V neposlednom rade dovolateľka vo svojom dovolaní uviedla tiež dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, že právna otázka nebola ešte v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená.

3. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadрила.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania (§ 443 CSP).

5. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna („právna otázka“).

8. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. b/ a f/ CSP a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

9. Z ustanovení CSP, ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP, ako aj v zmysle § 421 CSP.

10. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení CSP bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: (a) kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, (b) ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, (c) ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste. Veľký senát doslovne uviedol, že „pokiaľ sa v dovolaní namieta nie iba jedna procesná vada zmätočnosti, dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku musí zvážiť, či sú jednotlivé aspekty tvrdených dôvodov prípustnosti dovolania kompatibilné alebo či sa snád' navzájom nevylučujú. V prípade dovolacej argumentácie, podľa ktorej v určitom spore došlo súbežne k viacerým, zákonom samostatne kvalifikovaným vadám zmätočnosti, musí vziať dovolací súd na zreteľ, že jednotlivé dôvody prípustnosti dovolania nie sú v § 420 písm. a/ až f/ CSP vymedzené náhodne, v poradí, ktoré by nemalo logické opodstatnenie, vnútornú väzbu, previazanosť a podmienenosť. Legislatívne usporiadanie týchto dôvodov prípustnosti dovolania v zákone zreteľne vyjadruje vyšší stupeň intenzity procesnej chyby súdu a tiež významovú naderadenosť dôvodu zmätočnosti uvedeného v

prednejšom poradí pred dôvodmi prípustnosti vymenovanými v ďalšom poradí. V dôsledku takéhoto usporiadania platí, že pri argumentácii dovolateľa týkajúcej sa procesnej vady zmätočnosti uvedenej v prednejšom poradí už nemá opodstatnenie ďalšia argumentácia týkajúca sa procesnej vady zmätočnosti uvedenej v nasledujúcom poradí. V ďalšej časti vyššie označeného uznesenia veľký senát zhrnul, že „pokiaľ dovolateľ, uvedomujúc si závažnosť svojej argumentácie a jej procesných dôsledkov, uvedie pre účely dovolacieho konania, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva zároveň z viacerých dôvodov zmätočnosti, dovolací súd sa obmedzí len na posúdenie relevantnosti tej dovolacej argumentácie, ktorá sa týka dovolateľom namietanej vady zmätočnosti upravenej v ustanovení § 420 písm. a/ až f/ CSP v prednejšom poradí. V takom prípade už - bez ohľadu na úspešnosť alebo neúspešnosť uplatnenia dôvodu prípustnosti dovolania uvedeného na prednejšom mieste - neskúma opodstatnenosť tvrdenia dovolateľa o existencii procesnej vady upravenej v § 420 CSP v ďalšom poradí“.

11. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP). Vec prejednávajúci senát, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu, skúmal prípustnosť dovolania žalobkyne len podľa ustanovenia § 420 písm. b/ CSP (nezaoberal sa teda prípustnosťou jej dovolania z hľadiska ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ale ani z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP).

12. Podľa § 420 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že pôvodný žalobca 2/ S. zomrel dňa XX. mája XXXX (viď úmrtný list z 31. mája 2016 na č. l. 615 spisu).

14. Podľa § 61 CSP, procesnú spôsobilosť má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Podľa § 7 ods. 1 a 2 veta prvá Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne.

15. Podľa § 63 ods. 1 a 2 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

16. Súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom z 20. novembra 2015 a odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil rozsudkom zo 16. februára 2017. Z uvedeného je teda zrejmé, že odvolací súd konal, v čase rozhodovania odvolacieho súdu, už so zomrelým žalobcom 2/, hoci tohto spôsobilosť mať práva a povinnosti a tým jeho procesná subjektivita zanikla jeho smrťou.

17. Pokiaľ odvolací súd považoval žalobcu 2/ naďalej za stranu sporu a nedodrжал postup podľa § 63 CSP, vykazuje jeho postup a rozhodnutie znaky procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. b/ CSP, na ktorú bolo potrebné vziať zreteľ. Uvedená vada zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale tiež jeho opodstatnenosť. V prípade, že v konaní dôjde k vade takejto povahy, je potrebné napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť.

18. Dovolací súd z uvedeného dôvodu rozsudok odvolacieho súdu zrušil v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP), v ktorom odvolací súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie (sčasti) zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať (§ 63 CSP).

19. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

20. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.